

بسمه تعالی

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

شیوه نامه اجرایی حمایت از طرح های تحقیقاتی اثرگذار

عنوان:	شیوه نامه حمایت از طرح های اثر گذار
تصویب و ابلاغ کننده :	معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان
بازنگری :	سالانه
تاریخ تنظیم :	اردیبهشت 1404

مقدمه

علم نافع) به دانشی اشاره دارد که تأثیر عملی و مثبت بر جامعه، سیاست‌گذاری، اقتصاد، سلامت و سایر جنبه‌های زندگی دارد. بهره‌گیری از علم نافع مستلزم آن است که تحقیقات علمی نه تنها به انتشار مقالات ختم شوند، بلکه نتایج آن‌ها در دنیای واقعی قابل استفاده و مفید باشند.

اثرگذاری تحقیقات از چندین جنبه حیاتی است و تأثیر مستقیم بر جامعه، سیاست‌گذاری، اقتصاد و پیشرفت علمی دارد. برخی از مهم‌ترین دلایل اهمیت آن عبارت‌اند از :

۱. تبدیل دانش به عمل

تحقیقات باید نتایج عملی و قابل اجرا داشته باشند. اثرگذاری پژوهش‌ها نشان می‌دهد که چگونه یافته‌های علمی می‌توانند به بهبود زندگی افراد، اصلاح قوانین، توسعه فناوری‌ها و افزایش رفاه عمومی کمک کنند.

۲. حمایت از تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر شواهد

نتایج تحقیقات معتبر به سیاست‌گذاران و مدیران کمک می‌کند تا تصمیمات خود را بر اساس داده‌های واقعی اتخاذ کنند. بدون اثرگذاری، پژوهش‌ها ممکن است صرفاً در قالب مقاله‌های علمی باقی بمانند بدون آنکه تأثیر ملموسی بر جامعه داشته باشند.

۳. افزایش کارایی سرمایه‌گذاری تحقیقاتی

تحقیقات علمی نیازمند منابع مالی، نیروی انسانی و زیرساخت‌های تحقیقاتی هستند. اثرگذاری تحقیق نشان می‌دهد که بودجه‌های پژوهشی به‌درستی مصرف شده‌اند و نتایج آن‌ها ارزش افزوده ایجاد کرده است.

۴. حل مشکلات اجتماعی و اقتصادی

بسیاری از تحقیقات باهدف حل مشکلات اساسی مانند بهداشت، محیط‌زیست، توسعه پایدار و نوآوری‌های صنعتی انجام می‌شوند. پژوهش‌های اثرگذار راه‌حل‌های کاربردی ارائه می‌دهند و به بهبود شرایط زندگی مردم کمک می‌کنند.

۵. ارتقای جایگاه علمی و فناوری کشور

تحقیقات اثرگذار نقش کلیدی در افزایش اعتبار علمی یک کشور دارند. پژوهش‌هایی که منجر به توسعه فناوری، ثبت اختراعات یا بهبود سیاست‌های عمومی شوند، به رشد و رقابت‌پذیری کشور در سطح جهانی کمک می‌کنند.

۶. افزایش تعامل بین دانشگاه، صنعت و جامعه

اثرگذاری تحقیقات نشان می‌دهد که دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی نه تنها در تولید دانش بلکه در حل مسائل واقعی مشارکت دارند. این تعامل منجر به توسعه نوآوری، ایجاد فرصت‌های شغلی و بهبود فرایندهای تولیدی در صنایع مختلف می‌شود.

۷. افزایش اعتماد عمومی به پژوهش‌های علمی

وقتی تحقیقات به نتایج ملموس و کاربردی برسند، مردم و سیاست‌گذاران بیشتر به ارزش علمی آن‌ها اعتماد خواهند کرد. این امر موجب افزایش حمایت مالی و سرمایه‌گذاری در تحقیقات آینده می‌شود. استفاده از علم نافع نه تنها باعث توسعه و پیشرفت کشور می‌شود، بلکه مشکلات کلیدی را به کمک دانش و فناوری حل کرده و زندگی افراد را بهبود می‌بخشد.

لذا معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان به منظور انجام تحقیقات کاربردی جهت حل مسائل و مشکلات اولویت دار دانشگاه، استان و کشور؛ و با هدف مدیریت بهتر منابع موجود و پرهیز از انجام پژوهش‌های غیر ضروری و افزایش طرح‌های اثرگذار این شیوه‌نامه را تدوین نموده است.

طرح تحقیقاتی اثرگذار:

طرح‌های تحقیقاتی اثرگذار طرح‌هایی هستند که تغییراتی در سطوح 1. تصمیم‌گیری، 2. وضعیت سلامتی، 3. مولفه‌های موثر بر سلامت و 4. ارائه خدمات، ایجاد می‌نمایند. در خصوص طرح‌های تحقیقاتی اثرگذار اخذ گواهی تأییدیه مبنی بر تغییر ایجاد شده در سازمان یا جامعه با امضاء عالیترین مقام مسئول سازمان مربوطه الزامی است (مستندات مورد نیاز در جدول پیوست ارائه شده)

منظور از طرح اثرگذار تأیید شده در این شیوه‌نامه طرحی اثرگذاری است که در سامانه ارزشیابی مراکز تحقیقاتی ثبت و تأییدیه وزارت خانه را به عنوان طرح اثرگذار تأیید شده دریافت کرده باشد.

از آنجایی که حمایت‌های تشویقی از طرح‌های اثرگذار نقش مهمی در افزایش انگیزه پژوهشگران و تقویت تحقیقات کاربردی دارند. برخی از حمایت‌های تشویقی که برای پژوهش‌های اثرگذار در نظر گرفته می‌شوند شامل موارد زیر هستند:

حمایت‌های تشویقی

۱. حمایت مالی

- 1-1 اولویت تخصیص بودجه به طرح‌های اثرگذار برای گسترش تحقیقات اثرگذار و اجرای گام‌های جدید (مرحله بعد از اثبات اثر گذاری طرح به میزان پیشنهاد جدید و تصویب شورا)
- 1-2 به طرح‌های تحقیقاتی مرتبط با جوانی جمعیت که به عنوان طرح‌های اثرگذار تایید می‌شوند، امتیازی معادل امتیاز داده شده به طرح از طرف وزارت خانه، به امتیازات پژوهشی فرد اضافه می‌گردد.
- 1-3 محاسبه امتیاز طرح‌های اثرگذار تایید شده به میزان امتیاز داده شده از طرف وزارت خانه، در انتخاب پژوهشگر برتر و تقدیر از مجریان طرح‌های اثرگذار تایید شده در جشنواره‌ها.
- 1-4 طرح‌هایی که به عنوان طرح اثرگذار از طرف وزارت خانه تایید می‌شوند، تعهد مقاله از آن طرح بر داشته می‌شود.
- 1-5 امتیاز طرح اثرگذار تایید شده در سطح دانشگاهی و استانی و کشوری می‌تواند جایگزین امتیاز مقاله برای ترفیع پایه سالیانه گردد.

2. تسهیل فرایند ثبت اختراع و تجاری‌سازی

- 2-1 حمایت از ثبت اختراعات مرتبط با تحقیقات اثرگذار (پرداخت تمام هزینه ثبت اختراع توسط دانشگاه)
- 2-2 ارائه تسهیلات برای ارتباط پژوهشگران با صنعت و شرکت‌های دانش‌بنیان. (هزینه دوره‌های شرکت در نمایشگاه‌های صنعتی)
- 2-3 تأمین مالی اولیه برای راه‌اندازی کسب‌وکارهای مبتنی بر نتایج پژوهش‌های اثرگذار تایید شده (میزان بودجه با توجه به فرم پیشنهاد و تایید شورای پژوهشی)

3. افزایش اعتبار پژوهشگران

- 3-1 برگزاری جشنواره‌های علمی برای تقدیر از طرح‌های اثرگذار بر سیاست‌گذاری و سلامت عمومی.
- 3-2 انتشار گزارش‌های سالانه در مورد پژوهش‌های اثرگذار و ارائه آن به سیاست‌گذاران.

4. امکان مشارکت در پروژه‌های ملی و بین‌المللی

- 4-1 فراهم کردن فرصت‌های همکاری بین‌المللی برای پژوهشگران فعال در زمینه تحقیقات اثرگذار.
  - 4-2 تسهیل ارتباط با سایر مراکز تحقیقاتی جهت اجرای پروژه‌های مشترک.
- با انجام طرح‌های تحقیقاتی اثرگذار مطابق این آیین‌نامه و نیز با سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌هایی که در شوراهای پژوهشی مراکز تحقیقاتی، دانشکده‌ها و بیمارستان‌ها انجام خواهد شد می‌بایست مراکز تحقیقاتی هر کدام **حد اقل 2 طرح** تحقیقاتی اثرگذار داشته باشند (مجدد تاکید می‌گردد طرحی به عنوان طرح تحقیقاتی اثرگذار تایید شده محسوب می‌گردد که نتایج آن بتواند تغییری در تصمیم‌گیری، تغییر در فرآیند‌ها، یا تغییری در وضعیت سلامت، تغییری در ارائه خدمات در سطح دانشگاه،

استان یا منطقه یا کشور ایجاد کند و اخذ تأییدیه ایجاد تغییر از عالیترین مقام سازمان شرط لازم است. و ارائه مستندات

(مطابق با جدول پیوست)

در صورتیکه یک طرح تحقیقاتی مصوب مرکزی بتواند تغییری در سطح ملی ایجاد کند می تواند جایگزین کل سهمیه طرح های تحقیقاتی اثرگذار یک سال آن مرکز شود.

مسئولیت پایش و اجرای این دستورالعمل برعهده روسای مرکز تحقیقاتی یا معاونین پژوهشی بیمارستان ها و دانشکده ها می باشد. بودجه طرح های تحقیقاتی که در راستای حل مسئله دانشگاه و سیستم بهداشت و درمان می باشد توسط دانشگاه علوم پزشکی تامین خواهد شد و بودجه طرح های تحقیقاتی که به حل مسئله دستگاه های اجرایی استان می پردازند می بایست توسط سازمان ذینفع تامین شود.

مجددا یاد آور می شود

محورهای اثرگذاری ، چهار شاخص تغییرات ایجاد شده در سطوح، اصلاح در تصمیم گیری، بهبود وضعیت سلامتی، مولفه های موثر بر سلامت و ارائه خدمات سلامت را اندازه گیری می نماید تغییرات ایجاد شده در این محورها می تواند در سطوح دانشگاهی، استانی و ملی باشد.

انواع طرح های اثر گذار و مستندات مورد نیاز:

در این سند منظور از طرح اثر گذار طرح اثر گذار تایید شده می باشد.

طرح های تحقیقاتی اثرگذار بر تصمیم گیری	طرح های تحقیقاتی اثرگذار بر وضعیت سلامت	طرح های تحقیقاتی اثرگذار بر مولفه های موثر بر سلامت	طرح های تحقیقاتی اثرگذار بر ارائه خدمات
شامل طرح های تحقیقاتی مصوب که منجر به اصلاح تصمیم گیری و یا ابلاغ تصمیمات جدید شده است.	شامل طرح های تحقیقاتی مصوب که منجر به تغییر در وضعیت سلامت مردم شده است. مصادیق تغییر در سلامت مانند تغییر در شیوع و یا بروز بیماری، تغییر کیفیت زندگی، و یا افزایش طول عمر می باشد که می تواند از طریق بهبود فرآیند	شامل طرح های تحقیقاتی مصوب که منجر به تغییر در مولفه های موثر بر سلامت (اجتماعی، فرهنگی، محیطی و ...) شده است. مصادیق تغییر در مولفه های موثر بر سلامت مانند کاهش عوامل خطر،	شامل طرح های تحقیقاتی مصوب که منجر به بهبود کیفیت ارائه خدمات سلامتی شده است. مصادیق تغییر در کیفیت ارائه خدمات سلامتی مانند افزایش مقبولیت، دسترسی، مناسبت، اثربخشی، کارایی و ایمنی و ... می باشد

	پیشگیری، درمان و بازتوانی ایجاد شود	افزایش تامین عدالت در سلامت و ... می باشد	
<p>مستندات: 1 - مستند بیانگر اصلاح تصمیم گیری مانند ارسال بخشنامه جدید حاصل از انجام تحقیق / نامه تاییدیه با امضای بالاترین مقام تصمیم گیر و ... 2 - کد تصویب طرح در شورای پژوهشی دانشگاه 3 - گزارش نهایی طرح و یا مقاله حاصل از طرح</p>	<p>مستندات: 1 - مستند بیانگر تغییر در وضعیت سلامتی مانند گزارش انجام طرح تحقیقاتی که تغییر ایجاد شده را اثبات نماید 2 - کد تصویب طرح در شورای پژوهشی دانشگاه 3 - گزارش نهایی طرح و یا مقاله حاصل از طرح</p>	<p>مستندات: 1 - مستند بیانگر تغییر در مولفه های موثر بر سلامت مانند گزارش انجام طرح تحقیقاتی که تغییر ایجاد شده را اثبات نماید و ... 2 - کد تصویب طرح در شورای پژوهشی دانشگاه 3 - گزارش نهایی طرح و یا مقاله حاصل از طرح</p>	<p>مستندات: 1 - مستند بیانگر بهبود ارائه خدمت مانند گزارش انجام طرح تحقیقاتی که تغییر ایجاد شده را اثبات نماید و ... 2 - کد تصویب طرح در شورای پژوهشی دانشگاه 3 - گزارش نهایی طرح و یا مقاله حاصل از طرح</p>